

ВИКОРИСТАННЯ ZOOM ТА GOOGLE MEET ЯК ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Гулька Ольга Василівна

асистент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
olhahulka@ukr.net

Грабик Надія Михайлівна

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
ngrabyk@gmail.com

В умовах карантинних обмежень, коли навчальний процес проходить у дистанційній та змішаній формах, гостро постає питання вибору засобів реалізації програмового матеріалу навчальних дисциплін. Специфікою навчання на факультеті фізичного виховання є опанування курсів дисциплін, які передбачають високу рухову активність. В той же час успішна підготовка фахівця сфери фізичної культури і спорту неможлива без ґрунтовних знань анатомо-морфологічних, біомеханічних, фізіологічних, гігієнічних особливостей функціонування організму людини як стані спокою, так і при виконанні рухової діяльності [2; 8]. Важливим у набутті фахових компетенцій є практично-прикладна спрямованість дисциплін медико-біологічного циклу. Проводячи скринінг та оцінку морфо-функціональних і біомеханічних особливостей, критеріїв стану і перебудови організму в умовах високої рухової активності та спортивної діяльності, студенти реалізують набуті знання й формують навички їх практичної реалізації.

Діяльність викладача під час дистанційного навчання зазнає певних змін, проте залишається важливою, оскільки студент не завжди може ефективно опанувати навчальний матеріал самостійно [6]. Крім того необхідний постійний обмін інформацією між викладачем та студентом при виконанні завдань практичного характеру. Це дозволить уникнути помилок, невірних припущень та висновків.

Найпоширенішими засобами, що використовуються в організації дистанційної та змішаної форм навчання на сьогодні є засоби Інтернет-технологій: чати, форуми, електронна пошта, соціальні мережі, служби обміну миттєвими повідомленнями [1; 4]. Завдяки їх використанню стало можливим швидко отримати та поширити інформацію, організувати зв'язок між учасниками навчального процесу.

На сьогодні існує велика кількість різноманітних платформ та сервісів, які дозволяють організувати комунікацію загалом й освітній процес зокрема [3]. Серед них Moodle, Google Classroom, Google Meet, Zoom, Skype та ін.

Викладачами кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання при проведенні лабораторних та практичних занять дисциплін «Анатомія людини з основами спортивно морфології», «Біомеханіка», «Гігієна», «Фізіологія людини і спорту», використовувались сервіси Google Meet та Zoom.

Використання Google Meet дозволяє приєднувати до зустрічі велику кількість студентів [5]. Це є важливим критерієм вибору даного сервісу при викладанні дисципліни «Анатомії людини з основами спортивної морфології», особливо для першокурсників, які активно і масово відвідують заняття. До того ж, така особливість застосування Google Meet як необхідність бути зареєстрованим на Gmail [1], не є проблемою для студентів першого року навчання – усім студентам надається акаунт облікового запису Google для користування сервісами платформи Moodle. Студентам на практичних заняттях через відеозв'язок Google Meet не лише пояснюється матеріал із демонстрацією матеріалів, які можуть зберігатись на Google-диску, але й надається до них доступ, що полегшує сприйняття матеріалу та можливість користування ним для самостійної підготовки.

Курси біомеханіки та гігієни читаються на старших курсах. Більшість студентів-старшокурсників навчальну діяльність поєднують із роботою в різних сферах. Проте свідоме ставлення дозволяє їм відвідувати заняття віддалено (дистанційно) приєднуючись до занять через Google Meet. Використання цього сервісу дозволяє виконувати завдання практичних робіт як онлайн, так і самостійно офлайн, через спільний доступ до Google-таблиць та Google-документів [2; 7]. Використання спільного доступу дозволяє студентам готувати групові проекти у зручній для кожного учасника час.

Використання сервісу Zoom зробило проведення лабораторних та практичних занять з «Фізіології людини та спорту» можливим поза лабораторією фізіології. Хоча відчувається недостатність залучення студентів до проведення лабораторних дослідів, проте зв'явилась можливість краще структурувати та візуалізувати навчальний матеріал. До того ж лабораторні роботи підбирались там чином, щоб студенти могли виконувати лабораторну виходячи із побутових можливостей. Наприклад, дослідити стан кисневостранспортної системи, яка характеризує рівень розвитку витривалості, можна виконавши сходження на високу сходинку (зафіксований стілець) протягом 5 хв та виміривши пульс після навантаження. Завдяки Zoom студенти можуть взяти участь у проведенні дослідів. Також є можливість продемонструвати відео дослідів [4], які неможливо провести в лабораторних умовах через відсутність певного обладнання.

Проведення практичних занять у Zoom сприяло підвищенню впевненості студентів у власних знаннях та навичках. Якщо в умовах аудиторної роботи деякі студенти соромились виступати чи представляти свої ідеї, роздуми то спілкуючись дистанційно за допомогою організованих груп (Breakout Rooms) у Zoom [3; 4] проявляли себе більш відкрито. Групи створювались на основі навчальних інтересів студентів, прояву їх характеру, також були змішані групи для активізації та залучення до обговорень слабших.

Переваги застосування сервісу Google Meet:

- тривалість зустрічі не лімітується;
- кількість учасників конференції може бути більше 100 осіб;
- учасники можуть одночасно працювати в Google-документі, бачити зміни, які з'являються, і дискутувати в ефірі;
- можна створити подію в Google-календарі. Посилання на подію, за якою учасники можуть долучитися до відеозустрічі, створюється автоматично;
- до події в календарі можна додати посилання на файли, з якими буде працювати викладач під час відеоконференції. Під час трансляції студенти матимуть доступ для перегляду цих файлів;
- відеозапис трансляції зберігається на GoogleDrive (якщо прийняли пропозицію безкоштовного розширення можливостей пакету G Suite), що не забирає місце у сховищах комп'ютера.

Недоліки:

- приєднуватися до організованої трансляції можуть лише учасники, які мають акаунт у Google;
- організатор зустрічі може поширити тільки свій екран;
- організатор трансляції не може вимкнути мікрофони всіх учасників одним кліком;
- відсутня можливість розподілити учасників на групи;
- немає можливості запису конференції у базовому пакеті (G Suite for Education), яким користується більшість [1, 3, 5, 7].

Переваги використання сервісу Zoom:

- дозволяє підключати до конференції будь-якого користувача за посиланням, або ідентифікатором конференції;
- використовувати можна не тільки на комп'ютері, а й на смартфоні чи планшеті, завантаживши програму з офіційного сайту, або додаток на смартфон, усі данні облікового запису синхронізуються;
- зустріч можна зробити регулярною. Тоді непотрібно створювати щоразу посилання на конференцію, а можна лише нагадувати студентам, щоб зайшли за лінком, який вже був створений;
- можна демонструвати всім учасникам зустрічі свій екран, а також інтерактивну дошку (Whiteboard) – інструмент, на якому разом можна писати, малювати, коментувати;
- кожний учасник зустрічі має можливість демонструвати відео, розгортаючи свій екран;
- є можливість ділити учасників на групи (Breakout Rooms) і синхронно працювати з ними;
- викладач може записувати онлайн-заняття за участі студентів. У папці зі збереженими файлами буде не тільки аудіо та відео зустрічі, але і текстовий документ зі всіма повідомленнями, які учасники надсилали у спільний чат.

Недоліки (безкоштовної версії програми):

- тривалість зустрічі 40 хв;
- можливість одночасної участі у конференції не більше 100 осіб;

– щоб при демонстрації екрана відкрити нове вікно для показу, потрібно закрити активну демонстрацію [4, 5, 7].

Зважаючи на переваги та недоліки представлених засобів організації зв'язку, викладачі кафедри успішно їх використовують для повноцінного забезпечення навчання на факультеті фізичного виховання.

Завдяки використанню сервісів дистанційного навчання з'явилась можливість демонструвати презентації, відео-матеріали та іншу довідкову й додаткову інформацію без прив'язування до конкретного комп'ютера та аудиторії. Активно використовуються планшети, смартфони, смартгодинники [2; 7; 8]. Це дозволяє викладачу подавати навчальний матеріал цікавіше, мобілізувати студентів та залучати їх до активної практичної діяльності. До того ж застосування Інтернет-технологій дозволяє студентам бути постійно на зв'язку як з викладачами, так і з одногрупниками [6].

Кожний викладач організовує свою діяльність та роботу зі студентами під час дистанційного та змішаного навчання таким чином, щоб процес набуття компетентностей реалізовувався у повній мірі, відповідно до навчальних планів. Тому вибір сервісів для успішної реалізації навчальних програм буде залежати не тільки від технічних можливостей учасників навчального процесу, але й від організаційно-методичного забезпечення та умінь викладача швидко перебудувати свою діяльність відповідно до вимог часу.

Список використаних джерел

1. Використання сервісу Google Meet за умов дистанційного навчання. URL: <https://content.hneu.edu.ua/s/Elxzv-E6g> (дата звернення: 24.10.2021).
2. Грабик Н. М. Впровадження інформаційних технологій у навчальний курс «Біомеханіка» факультетів фізичного виховання : Збірник тез за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи», 8–9 листопада 2018. С. 161-165. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/15307> (дата звернення: 25.10.2021).
3. Дистанційні та онлайн-сервіси в освіті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/distancijni-ta-onlajn-servisi-v-osviti> (дата звернення: 24.10.2021).
4. Дмитрієнко О. О. Використання сервісу Zoom у дистанційному навчанні. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/220.pdf> (дата звернення: 24.10.2021).
5. Литвин О. Zoom vs Google Meet: відеозв'язок під час карантину. URL: <http://ceit-blog.ucu.edu.ua/ed-tech/zoom-vs-meet-videozv-yazok-pid-chas-karantynu/> (дата звернення: 24.10.2021).
6. Назарко І. С. Використання засобів дистанційної освіти для підвищення ефективності навчального процесу у ВНЗ. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17337/1/konferencija_.pdf (дата звернення: 25.10.2021).
7. Немченко В. Онлайн-сервіси Google Meet, Skype, Zoom: безкоштовні можливості для дистанційної роботи. URL: <https://naurok.com.ua/post/onlayn-servisi-google-meet-skype-zoom-bezkoshtovni-mozhливosti-dlya-distancijno-roboti> (дата звернення: 25.10.2021).
8. Савонова О. Природничо-наукова підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту з використанням технологій змішаного навчання. Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Випуск 33. 2019. С. 78-84.